

نسبت روان‌شناسی و دین*

استانتون ال. جانز

عباس بخشی‌پور رودسری**

امروزه روان‌شناسی یکی از بالنده‌ترین رشته‌های علمی است و روان‌شناسان در عرصه‌های مختلف حیات اجتماعی از جمله آموزش و درمان تأثیرگذار هستند. با این همه به نظر می‌رسد دین در زندگی اکثر روان‌شناسان نقش ناچیزی ایفا می‌کند. در درسنامه‌های روان‌شناسی، دین و اعتقادات دینی عموماً نادیده گرفته می‌شود. همچنین، ایمان و اعتقادات دینی درمانجویان از سوی روان‌درمانگران به کرات مورد غفلت قرار می‌گیرد. بسیاری از روان‌شناسان در قبال دین سکوت می‌کنند. نزد بسیاری از روان‌شناسان، اتخاذ این موضع به هیچ‌وجه از سر خصومت نیست، بلکه احترام‌آمیزترین موضعی است که شخص می‌تواند در قبال چیزی که هیچ درک و فهمی از آن ندارد، اتخاذ کند. رابطه روان‌شناسی، به عنوان یک رشته علمی یا حرفه، با دین و اعتقادات دینی نوعاً به سه شیوه صورت گرفته است. تمامی این شیوه‌های ارتباط، یکسویه هستند و روان‌شناسی به هیچ‌نحو از این رابطه تأثیر نپذیرفته است. نخستین شیوه ارتباط، مطالعه علمی دین است که «روان‌شناسی دین» خوانده می‌شود. روان‌شناسی دین تاریخ طولانی و مشخصی دارد و یکی از حوزه‌های اصلی مطالعات روان‌شناختی از دهه ۱۸۸۰ تا

---

* مقاله حاضر، تلخیصی از مقاله‌ای با مشخصات زیر است:

Jones, S.L., (1994). A constructive relationship for religion with the science and profession of psychology. *American psychologist*, V.49, No.3, 184 - 199.

** عضو هیأت علمی دانشگاه تبریز.